वसंतराव नाईक तांडा/वस्ती सुधार योजनेमधील अंतर्गत रस्त्यांच्या कामांमध्ये "पेव्हर ब्लॉक बसविणे" या कामाचा समावेश करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग शासन निर्णय क्रमांकः तांसुयो-२०१७/प्र.क्र.८४/योजना-१

नवीन प्रशासकीय इमारत, ३ रा मजला, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ दिनांक : २५ ऑगस्ट, २०२३

- वाचा :- १) शासन निर्णय, समाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इमाव २००३/प्र.क्र.२०५/मावक-३, दिनांक ०७ जून, २००३.
  - २) शासन निर्णय, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, क्रमांक: तांसुयो-२०१७/प्र.क्र.८४/विजाभज-१, दि.३० जानेवारी, २०१८.
  - ३) शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक: तांसुयो-२०१७/प्र.क्र.८४/विजाभज-१, दिनांक १९ जानेवारी, २०१९.
  - ४) शासन निर्णय क्रमांक: तांसुयो-२०१७/प्र.क्र.८४/योजना-१, दिनांक ३० मे, २०२२.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यात विमुक्त जाती भटक्या जमाती प्रवर्गात अनेक जाती, जमाती असून अद्यापही भटकंती करुन स्थलांतरीत स्वरुपाचे जीवन जगत आहेत. लमाण, बंजारा, धनगर, पारधी अशा अनेक समूहांचे तांडे / वस्त्या असून अशा तांड्यामध्ये या जाती /जमातीचे लोक अनेक वर्षांपासून राहत असले तरी, अशा तांडे किंवा वस्त्यांना प्राथमिक सुविधा उपलब्ध होत नाहीत व त्यामध्ये आधुनिकतेकडे कल असला तरी या प्रवर्गातील बहुसंख्य समाज गरीबीचे जीवन जगत आहे. तांडे, वाडी किंवा वस्त्या यामध्ये सध्या या प्रवर्गातील समाज ज्या ठिकाणी वास्तव्यास आहे त्याच ठिकाणी या समाजास स्थिर जीवन जगता यावे याकरीता त्यांना काही अत्यावश्यक पायाभूत सुविधा उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने वाचा येथील क्र.१ च्या शासन निर्णयान्वये वसंतराव नाईक तांडा वस्ती सुधार योजना सुरु करण्यात आली आहे. तसेच, वाचा येथील क्र.२ च्या शासन निर्णयान्वये सदरहू योजना सुधारित करुन राबविण्यात येत असून वाचा क्र. ३ व ४ अन्वये योजनेंतर्गत तांडा/वाडी/वस्त्यांमध्ये हाती घ्यावयाच्या कामांचा तपशील नमूद करण्यात आला आहे. तथापि, वसंतराव नाईक तांडा/वस्ती सुधार योजनेंतर्गत हाती घ्यावयाच्या अंतर्गत रस्त्यांच्या कामांमध्ये स्थानिक परिस्थितीनुसार सी. सी. रस्त्यांसोबत पेव्हर ब्लॉक बसविणे या कामाचा समावेश नसल्याने सदरहू योजनेंतर्गत अडचणी येत आहेत. तसेच, अंतर्गत रस्त्यांच्या कामांत सी. सी. रस्त्यासोबत 'पेव्हर ब्लॉक बसविणे' या कामाचा समावेश करण्याची मागणी विविध पातळीवरुन होत असल्याने सदर कामाचा समावेश करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

वसंतराव नाईक तांडा वस्ती सुधार योजनेतंर्गत १.विद्युतीकरण (हायमॅक्स, पथदिवे, एलईडी बसविणे), २.पिण्याचे पाणी, ३.अंतर्गत रस्ते, ४.गटारे, ५.शौचालये, ६.समाज मंदिर/वाचनालये, ७. शक्य असेल तेथे मुख्य रस्त्याला जोडणारे रस्ते, ८. संत रामराव महाराज सभागृह बांधकाम करणे इ. कामांसाठी

निधी मंजूर करण्यात येतो. या कामांतील अंतर्गत रस्ते या कामांमध्ये सी. सी. रस्त्यांसोबत "पेव्हर ब्लॉक बसविणे" या कामाचा समावेश करण्यास या शासन निर्णयानुसार मान्यता देण्यात येत आहे.

- २. वसंतराव नाईक तांडा / वस्ती सुधार योजनेंतर्गत पंचवार्षिक आराखड्यात समाविष्ट असलेल्या कामांचा प्राधान्यक्रम व निकड विचारात घेऊन विकास कामांची निवड करण्याचे अधिकार संबंधित जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष, वसंतराव नाईक तांडा / वस्ती सुधार योजना यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीस आहेत. त्यानुसार स्थानिक परिस्थिती विचारात घेऊन आवश्यकतेनुसार जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने प्रस्तावित केल्यानुसार यापुर्वी ज्या जिल्ह्यातील प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेल्या अंतर्गत रस्ते कामांमध्ये सी. सी. रस्त्यांसोबत पेव्हर ब्लॉक बसविण्यात आले आहेत अशा कामांना याद्वारे "एक विशेष बाब" म्हणून पुर्वलक्षी प्रभावाने मान्यता देण्यात येत आहे.
- ३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३०८२५१७१८५९३९३४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(कैलास साळुंके) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ५. मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ६. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७. सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य.
- ८. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ९. मा. उप मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०.मा. मंत्री, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ११.मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- १२.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मंबई.
- १३.संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, पुणे.
- १४.जिल्हाधिकारी (सर्व).
- १५.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).

- १६.महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखापरीक्षा), मुंबई/नागपूर.
- १७.महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
- १८.प्रादेशिक उपसंचालक (सर्व), इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग.
- १९.तहसिलदार (सर्व).
- २०.गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती (सर्व).
- २१.सहायक संचालक (सर्व), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग.
- २२.सहायक आयुक्त (सर्व), समाज कल्याण विभाग.
- २३.जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- २४.जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
- २५.सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय यांचे स्विय सहायक.
- २६.सर्व मंत्रालीयन विभाग.
- २७.सर्व सह सचिव /उप सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २८.निवडनस्ती (योजना-१).